

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean, A. Ocnean, P. Petringenar, I. Plitic, A. Popa, Gh. Spățăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrenghea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitete școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la Biroul Revizoratului școlar — Aiud.

O datorie a noastră.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

„Cinstite și iubite cetitorule, ... să aibi vreaime și cu celitul cărților ... că nu este alta și mai frumoasă și mai de folos în toată viața omului zăbavă decât celitul cărților:

Miron Costin, Cronică.

Problema răspândirii culturii în masele populare nu poate fi niciodată favorabil rezolvată, dacă cel mai de căpetenie factor, care este învățătorul, nu-și înțelege menirea și rolul ce-i revine în rezolvarea acestei probleme.

Fruntașii noștri intelectuali au dat totdeauna dovezi că înțeleg această problemă; însă singuri n'au reușit și nici nu vor reuși s'o ducă la indeplinire. Acum e timpul ca și noi învățătorimea satelor să ne afirmăm tot mai mult felul de propagatori ai culturei.

Pentru înfăptuirea acestui deziderat, care deocamdată se rezumă în răspândirea și citirea cărții — despre care cronicarul se exprimă așa de frumos — nu-i deajuns să muncească numai cei cur idea și directiva. Inițiativa trebuie se înceapă și de jos în sus, — cam așa cum făcea badea Cărțan când trecea Carpații cu sacul plin de cărți pentru frații lui. Negreșit va fi bună și nobilă intenția celor ce scot și tîrăsc gazete, reviste, cărți

pentru popor; dar ce folos că se prăfuiesc în rafturile editurilor. Se vede aici necesitatea unor intermediari (mijlocitori) sau negustori de cărți, cari nu pot fi alții decât învățătorii.

Dacă voim să aflăm starea culturală a unui sat, desigur că printre anchetele ce vom face, vom cerceta și școala, — dar școala e a copiilor. Și presupunând aici cazul unui învățător vechiu în sat, care are răspunderea mai multor generații, vom vedea îndată în ce fel a înțeles și conceput dânsul răspândirea culturii, — idealul său în acel sat. Nu vom recurge la metoda chimistului german Liebig, care judecă gradul de civilizație al unui popor după cantitatea de săpun ce consumă; ci în vremurile de azi vom căuta mai întâi câți abonați are satul, sau câți plugari au în casele lor câte un calendar, sau câte sticle cu cerneală se gătesc în sat.

Desigur că învățătorul îmbătrânit în acel sat se indignează de acest fel de judecare sub motivul că nu cad în sarcina lui astfel de chestiuni. Și totuși n'are dreptul să se supere; vom vedea pentru ce,

Pentru ca un sat să aibă cât mai mulți cititori, munca noastră în vederea acestui scop trebuie să înceapă chiar din școala primară.

1) Ne vom folosi cât de des de biblioteca școalei, de unde vom ceti bucăți și ca aplicare la multe lecții.

2) Vom împărți cărți elevilor să facă ei singuri lectura și apoi ne vor comunica cele cetite.

3) Revistele ilustrate pentru copii se citesc cu cel mai mare nesăț. Se pot împărți sau chiar vinde copiilor.

4) Elevilor mai mari le-am dat totdeauna gazeta mea populară s'o cetească; de multe ori mă întrebau nerăbdători dacă n'a mai venit gazeta.

5) În fine după ce copiii „scapă” de școală, ca să nu scape și de carte vom stărui pe lângă părinți să-și aboneze copii la vreo foaie populară și vom reuși desigur în mare parte.

6) De fine de an se pot distribui ca premii copiilor cărți cele ușoare de înțeles ilustrate, reviste ilustrate pentru copii etc. cari cu siguranță că nu vor rămânea necitite. Iată un scop urmărit prin împărțirea premiilor. Nu cunosc însă ce scop urmăresc colegii ce dau premii în bani, — desigur risipa. De valoarea unei cărți nu ne putem de seama decât dacă ne gândim la prețul lor dinainte de existența tiparniței.

7) În dumineci și sărbători înainte de serviciu, șezători cu copiii în felul celor preconizate de d. Ap. Culea în cartea „Literatura copiilor și șezătorile cu copii”, cari încă au rolul de-a desvolta dragostea de carte și gustul de citit.

La oamenii în vârstă le vom procura totdeauna calendare bune și cărți pentru folosul lor, cari dacă sunt ieftine se vor putea vinde fără multă greutate (Cunoștințe folositoare, Pagini alese, Biblioteca populară agricolă, Calendarul gospodarilor, etc.) Am stăruit mult să câștig abonați la foi; cu mulți n'am reușit decât dacă le-am achitat eu abonamentele, rămânând ca apoi să-mi achite fiecare în rate, cum poate. Ce sacrificii n'ar face ori și cine în dorul de-a vedea cât mai repede progresul satelor noastre!

Deocamdată avem în satele noastre biblioteci cari nu se prea citesc și abonați cari nu-și desfac gazeta. Rămâne să desvoltăm gustul cititului în felul arătat mai sus tinerimei noastre școlare și atunci nu vor rămânea cărțile necitite, nici noi învățătorii nu vom da faliment în negoțul cu cărți.

Ger. Leu învățător.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Iarăși asociația de asigurare.

În săptămâna trecută am lansat un nou apel pentru înscrierea în asociația noastră de asigurare. Spunând, că asociația începe să funcționeze cu 1 Octomvrie a. c. Am trimis fiecărui coleg actele necesare spre semnare, dând în același timp toate lămuririle de lipsă.

Colegii înțelegători s-au grăbit să răspundă de grabă la apelul meu, isvorât din cel mai curat sentiment de altruism și iubire colegială. M-am bucurat foarte mult de interesul și entuziasmul acestor colegi față de acesta instituție folositoare. Iată numele acelor, cari au semnat actele de intrare în societate și au vărsat taxa de înscriere și prima rată din capitalul de fondare: 1. Marian Sasu, 2. Ecaterina Sasu, 3. Augustin Ocnean, 4. Silvia Ocnean, 5. Ioan Barna, 6. Petru Chirca, 7. Elisabeta Chirca, 8. Ștefan Gligor, 9. Ana Gligor, 10. Iuliana Pauletti, 11. Virgil Ilian, 12. Maria Ilian, 13. Vasile Corbean, 14. Leontina Corbean, 15. Dionisie Popescu, 16. Victor Drăgan, 17. Gheorghe Albu, 18. Ana Albu, 19. Veturia Groze, 20. Virgil Pop, 21. Marta Pop, 22. Silviu Pauletti.

Am mai primit acte semnate și dela alți colegi, dar acestia nu se pot socoti de membrii fiindcă n-au vărsat nimica la socie-

tate, ceea ce e prima condiție pentru-ca cineva să fie considerat de *iure* de membru.

E în interesul fiecărui coleg ca să se grăbească cu trimiterea actelor și vărsarea cotelor cuvenite la asociație.

Mai comunic odată aci că să se știe bine de fiecare, ce sume au să se plătească. *Fiecare membru trebuie să plătească mai întâi 50 Lei taxă de înscriere. Așară de aceasta trebuie să plătească a 24 parte din capitalul său de fondare. Exemplu un învățător în etate de 42 ani trebuie să plătească un capital de fondare în suma de 4200 (numărul anilor înmulțit cu 100). Capitalul acesta repartizat pe 24 luni, în care timp are să se achite, dă cifra de 175 lei, pe care încă trebuie să o verse acuma la înscriere, precum și în lunile următoare până când se achită capitalul de 4200.*

Cred, că acuma vom fi înțeles destul de bine și nu vom primi acte umplute greșit, cum ni s-au trimis de câți-va colegi.

În numărul viitor vom mai reveni.

Marian Sasu.

Șezătorile cu copii.

Tovărășiile și Muzeele școlare, ca stimulente la înfăptuirea școlale active.

de Raica Ioan inv. dir. II.

Când copiii, flăcăii și fetele vor auzi la șezătorile noastre lucruri pe inima lor, când vor pleca dela noi cu câte-o cârticică cu adevărat bună, vor simți nevoia în orele de răgaz, seara la șezători, să spuie ori să citiască și altora din cuprinsul lor. Atunci și numai atunci se va începe școala cu adevărat vie și dorul de cultură va intra în sufletul săteanului, ca nevoia unei rugăciuni, ca pâinea de toate zilele.

Poveștile în genere sunt cel mai bun factor educativ. Dumnezeu în chip de unchiaș, coboară în lume, dăruiește talismane celor cu gânduri bune, ajută pe ce-i milostivi și pedepsește pe cei răi.

Apariția uriașilor și piticilor e nu numai un contrast fizic, ci și unul moral. Isteții pitici, dărâamă pe proștii și nătângii de urieși.

Lumea basmelor în general respiră un optimism foarte pronunțat. Binele triumfă, asupra răului. Faptele bune sunt totdeauna răsplătite, iar cele rele aspru pedepsite.

Sunt în ele, în eroii lor, acțiuni de voinți îndrăznețe, porniri generoase, opriri și interziceri, și în sfârșit atâtea elemente educative și de disciplină ce au modelat cu siguranță și sufletul primitiv.

Schiller cerea mereu : „Dați-mi povești, dați-mi aventuri, căci ele conțin tot ce-i frumos și mare.”

Povestea va rămânea cât va fi lumea, ca unul din cele mai sugestive mijloace ale biruinței sigure în educația omenirii.

Să facem deci cât de multe lecturi cu copiii, căci ele pe lângă alte foloase, ne aduc și-o îmbogățire a cunoștințelor practice. În momentul când copiii ascultă povești, stau într'o imobilitate, cum prin nici un mijloc nu li-sar putea impune.

Literatura copilului este cel mai bun izvor de creație și cel mai bun stimulent al voinței active.

Tumultul imaginelor înmagazinate, îmboldesc pe copil spre o activitate oarecare.

Când s-a pus înaintea ochilor minții idealuri, chiar neînțelese pe deplin, rămâne în sufletul copilului o dorință și răsare totodată și o nizuință vagă de-a ajunge ceva din acest vis.

Literatura copilului și șezătorile pe lângă că sunt izvoare de recreație și voieșie, dezvoltă curiozitatea și spiritul de observație

Va trebui însă să alegem povestiri vesele, căci poveștile cari fac pe copiii să râdă, sunt ca razele soarelui intrate într'o temniță. Cea mai bună literatură de șezători după povești sunt ghicitoriile, frământările de limbă, glume, jocuri intelectuale și socotelile de petrecere. Poeziile scurte și pe înțeles sunt foarte bune. E o literatură de recreație și antrenament. Trebuie să ne folosim de ea variat și crescând. Fiind o literatură de întrecere comunicativă în societate, este o bună educatoare a spiritului de sociabilitate. Copiii cu o slabă putere de concentrare se plictisesc de grabă, caută varietatea, noutatea, cu atât mai mult cu cât lecțiile noastre sunt mai lungi, și nu le produc destulă plăcere. Mobilitatea spiritului copilului se disciplinează numai pe incetul. Unul din cel mai eficace mijloace pentru educația atenției este povestea.

Prin ea se poate dobândi o puternică deprindere de atenție voluntară, cu o condiție însă; povestea să placă copiilor și să aibă un interes crescând, apoi să se repete acest tratament zilnic.

Exercițiul creiază organul. Atenția se consolidează prin cetiri plăcute și povești auzite, dela o zi la alta, așa că după câțva timp ajungem să vedem pe copiii stând ore întregi cu ochii într'o carte frumoasă sau ascultând cu o vie atenție o poveste lungă. Prin exerciții metodice și îndelungate, în felul de mai sus se face educația memoriei și asociației tot odată.

Prin lectura poveștilor, prin înmagazinarea reprezentărilor imaginilor, ideilor, însoțite de stări de sentiment, memoria dobândește entuziasme, putere de conservare și de reproducție. Odată cu absorbițiunea ideilor, a icoanelor din povești, o mulțime de legături asociative, după toate legile se împletesc în viața sufletească a copilului. Și cu atât mai mult spiritul își mărește

puterea de control și comprehensiune, dându-i-se un imbold din cele mai puternice gustului artistic.

Să vedem ce se face în alte părți în această privință și mai ales în America. Iată-ce zice D-l. Ap. C. Culea, un minunat, pătrunzător al spiritului copilului, observator temeinic, și un mare propovăduitor și îndrumător al culturii populare :

„Cărți și albume minunate, teatre, expoziții și cinematografe pentru copii, biblioteci și săli speciale pentru șezătorile lor. Din toate exemplele lumii, practica Americii ne oferă pilda cea mai vie și vrednică de imitat.

Bibliotecile au devenit în America *fințe vii*, iar poveștile copiilor sunt în seama femeilor, căci acestea au instinctul lor matern, darul de-a le spune mai frumos și mai cald : tot din acelaș motiv ele sunt mai aproape de sufletul copiilor.

Să intrăm într'o bibliotecă de copii în America.

În afară de sala de lectură, e sala de cinematograf și de arătarea ilustrațiilor de povești, mai e sala specială pentru șezătoare.

Încăperi vesele, cu zugrăveli pe pereți, cu minunate flori pe mese, cu cărți ilustrate în cele mai artistice condiții . . . Vin copiii ! sunt atrași acolo prin toate ademenirile artei puse'n slujba educației.

Cei mititei se uită la albume, la cărți cu ilustrații colorate. Copii sunt lăsați în libertate ei pot să-și ia singuri de pe masă sau rafturi cărțile ce-i ispitesc, să le citească întregi dacă le plac, ori numai în parte dacă-i obosesc sau măcar numai se examineze ilustrațiile.

Pentru explicări, pentru a da povește copiilor despre cărțile pe care să le citească, pentru a le satisface micile curiozități deșteptate de cetire, le stă la dispoziție bibliotecara, care nu e numai o paznică, ci e o prietină caldă, o mamă răbdătoare, o femeie care are o pregătire specială, în acest scop.

Când li-se spun povești în ceasul anumit, proiecțiunile însoțesc șezătoreea copiilor.

Francezii au adoptat și ei „ceasul de povești American“. O federație de biblioteci populare italiene a trimis femei în America să deprindă metoda American, să urmeze cursurile școlii pentru formarea de bibliotecare a secțiilor infantile.

Societățile de lectură și mamele se întrunesc adesea pentru a discuta cum să facă copilăria mai frumoasă ; despre diferite societăți de apărarea copilăriei, destul de frecvente în apus.”

Noi n'avem nimic din toate astea, ce departe suntem noi îndărăt în această privință.

Iată dar șezătoreea, ca cel mai bun stimulent la înfăptuirea școlii active.

După șezătoare, copii se simt imboldiți să ne ceară „cărți frumoase” ca acelea din care le citim noi. E prilejul să le împărțim celor cari cer cu insistență. Nu trebuie să dăm noi cărților, ci să le ceară ei. Copii adesea se desgustă de aceea ce noi le impunem obligația să cetească. Fructele oprite ispitesc mai mult.

Să nu uităm însă niciodată că șezătorile și lecturile cu copiii, fiind un act de suflet, pornește din inimă și pentru inime. Din cele spuse se poate vedea care ar fi procedeul care duce la învierea bibliotecilor școlare și sătești.

(Va urma.)

O anomalie.

Elevii greco-catolici din întreg intinsul Ardealului și mi se pare și cei ortodoxi sunt nevoiți să cumpere 2 rânduri de manuale pentru materia de învățământ religios.

Întâi pe cele impuse de autoritatea bisericească, al doilea pe celelalte în bloc cu cartea de cetire și în conformitate cu Regulam. art. 106.

Nu discutăm aici după care trebuie să învețe copilul ci numai starea faptică de a fi obligat să cumpere 2 rânduri de manuale, ceace e o anomalie care trebuie să înceteze.

Cum Regulamentul e categoric și dreptul confesiunilor de a învăța în școli pe aici, dăinuște de veacuri, e foarte greu de dat o soluție, care însă totuși trebuie găsită.

Dacă ne gândim numai la ce e mai puțin și trecător, la 10 lei de elev, fac 3 milioane de lei la trei sute de mii de elevi câți sunt, aproximativ în Ardeal.

3 milioane de lei, o sumă însemnată.

Ne mulțumim cu atâta, să atragem forurilor binevoitoarea atenție asupra acestei anomalii.

Toma Cocișiu.

Partea oficială.

Toate ordinile și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

Obiect: Numiri de noi învățători.

No. 2582—1927.

Vă aducem la cunoștință, că Onor. Minister cu ordinul No. 120643—1927 a numit pe ziua de 1 Septemvrie 1927 în ju-

dețul nostru pe următorii noi învățători provizori, și anume: Crăciun N. Ioan — Bucium Isbita p. II; Santei Ioan — Bucium Montari p. I; Drăgan Virginia — Benic p. II; Buian Nicolae — Mogoș-Bârlești p. I; Ceuca Aurelia — Sohodol-Sat p. II; Pașca Eugen — Sohodol-Sat p. III; Hazi Ileana — Ciumbrud p. II; Stoia Maria — Măgina p. II; Romul Roman — Odverem p. I; Oniciu Aurel — Ocnîșoara p. I; Istrate Dorina — Poiana Aiudului p. II; Drăgan Ștefan — Ponor p. I; Moldovan Ioan — Rachiș p. I; Faur Dumitru — Șugag-Tău p. I; Pârvan M. Dumitru — Dealul Geoagiului Tecșești p. I; Breazu Ioan — Dealul Geoagiului Cristești p. I; Porime Gheorghe — Silvaș p. I; Marini Ioan — Dumitra p. I; Barbu Silvestru — Inuri p. I; Florea Maria — Henig p. II; Toca Ioan — Răcă-tău p. I; Ionaș Romul — Zlatna-Vâltori p. I; Dragoșin Simion — Galați p. I; Tripșa Laurențiu — Trâmboiele p. I; Timar Constantin — Meteș p. I; Ciorteia Ioan — Geomal p. I; Tutul Gheorghe — Valea Dosului p. I; Cosor Dumitru — Purcărețiu p. I; Florea Ana — Vințul de Jos—Vurpăr p. II; Sava Maria — Răhău p. I. grădină de copii.

Domnii învățători mai sus înșirați prin aceasta sunt invitați ca să-și ocupe imediat posturile punându-le în vedere că intrucât nu vor satisface acestui ordin vom aplica față de dânsii sancțiunile cuvenite. Aceia dintre dânsii, cari vor fi obținut detașare la alt post, se vor prezenta de urgență acolo. Ocuparea postului va fi comunicată Revizoratului pentruca aceștia se poată lua măsurile de lipsă pentru ordonanțarea salariului.

Revizor școlar, M. Sasu

ȘTIRI.

** Învățătorii noi numiți vor primi salariul dela data numirii lor în învățământ. Acest salariu urmează să se ordonanțeze prin Statele de plată de pe luna Octombrie a. c.*

** Aducem la cunoștință celor interesați, că învățătorilor suplinitori nu li s-au ordonanțat nici-un fel de spor pe lunile Maiu-August a. c. Deci să nu ni-se mai ceară acest spor, că nu-l putem da.*

** În numărul viitor vom publica tabloul detașaiților și suplinitori lor.*

** La examenul candidaiților la posturile de suplinitori, ținut aci la 28 Sept. a. c. s-au prezentat în total 23 candidaiți, cari toți au reușit.*